

<http://www.sprakradet.no/svardatabase/sporsmal-og-svar/nedlegge-eller-legge-ned/>

Sammensatte verb

Norsk har en rekke verb som er sammensatt av **preposisjon + verb**. Disse verbene kan være fast sammensatte (**å oppdra**) eller løst sammensatte (**å dra opp**). Tendensen er at fast sammensatte verb har en abstrakt betydning (**man oppdrar et barn**) og at de løst sammensatte har en konkret betydning (**man drar en fisk opp av vannet**). Fast sammensatte verb har også en tendens til å brukes som adverb (**vennen min er godt oppdratt**). Ved fast sammensatte verb bruker man ofte partisippformen som et adjektiv. (**han hadde innsatte tenner, norsk har mange sammensatte verb**). Et løst og et fast sammensatt verb kan av og til ha samme betydning. Sammensatte verb med både konkret og abstrakt betydning er merket med *.

Liste over løst og fast sammensatte verb:

frasi

jeg frasier meg alt ansvar

si fra

jeg ville si fra at jeg ikke kan komme

overdra

jeg vil overdra pengene til en ny konto

dra over

jeg vil dra over til Amerika

overføre

han overførte pengene til Sveits

føre over

han førte båten over havet

overkjøre

han ble overkjørt av en lastebil

kjøre over

han kjørte over en lang bro

overhøre

jeg overhørte en samtale mellom vennene mine -
jeg liker ikke å bli overhørt

oversette

jeg oversetter en bok

sette over

jeg skal sette over kjelen -
jeg skal sete deg over til Hansen

overse

sjefen min overser meg bestandig.

se over

jeg skal se over stilen din

overkomme

jeg har overkommet mange problemer

komme over

jeg skal komme over til deg

overvinne

han overvant alle problemene sine

vinne over

han vant over den strenge faren sin

oversvømme

hele byen ble oversvømt

utføre

han utførte et perfekt stykke arbeide –
Norge utfører olje, gass og aluminium

***utnytte**

han utnytter moren sin
alle matrester skal utnyttes

utstyre

jeg vil utstyre meg til ferien

utgjøre

innvandrerne utgjør en stadig større
prosent av Norges befolkning

***utgi**

jeg skal utgi boken min til høsten

utfylle

personlighetene våre utfyller hverandre

utsette

jeg må utsette reisen til jeg blir frisk

utspille

gamle folk føler ofte at de har utspilt
sin rolle i samfunnet

utstå

jeg kan ikke utstå det mennesket

innhente

tyven rømte, men politiet innhentet ham

inndra

politiet inndrog sertifikatet hans

inngå

vi inngikk en avtale med hverandre

***inndele**

Norge er inndelt i 20 fylker

svømme over

jeg skal svømme over elven

føre ut

jeg skal føre deg ut av labyrinten

nytte ut

jeg nytter ut alle matrestene

styre ut

han styrer båten ut av havnen

gi ut

jeg gir ut blomster til vennene mine -
jeg skal gi ut boken min til høsten

fylle ut

du må fylle ut dette skjemaet

sette ut

i England setter man ut melkeflaskene om
kvelden

spille ut

vær forsiktig, du spiller ut drinken din

stå ut

jeg står ut med å jobbe litt hardere

hente inn

jeg må hente inn klesvasken

dra inn

jeg må dra inn båten

gå inn

han gikk inn i huset

dele inn

Norge er delt inn i 20 fylker

innstille

etter ulykken ble alt arbeid innstilt

innsette

den gamle mannen hadde innsatte tenner

innse

jeg innser hvorfor jeg dummet meg ut

innrette

jeg har innrettet meg sånn at jeg har
det bra –
jeg vet å innrette meg

***innføre**

Norge innfører all eksotisk frukt --
hun ble innført i kjærlighetens mysterier

***omsette**

om sommeren omsettes mye iskrem --
jeg skal omsette boken til norsk

***omskrive**

diktet ble omskrevet til prosa

***omlegges**

veien skal omlegges

bortkaste

det er bortkastet tid å se TV

***bortforklare**

politikeren bortforklarte at han hadde
kastet bort alle skattepengene

gjenfinne

han gjenfant likevekten

gjenopplive

legen klarte å gjenopplive ham

opprette

han opprettet et kurs i norsk

opdra

hun oppdro sønnen sin alene

***oppføre**

han oppførte seg pent -

stille inn

vi må stille inn klokkene våre på samme
tid

sette inn

jeg må sette inn maten (i skapet)

se inn

jeg prøvde å se inn gjennom vinduet hans

føre inn

han førte meg inn i et stort rom

sette om

jeg må sette om denne boken til norsk

skrive om

jeg skal skrive om diktet til prosa

legge om

de skal legge om veien

kaste bort

han kastet bort alle pengene sine på øl --

forklare bort

han prøvde å forklare bort at hadde
kastet bort skattepengene

finne igjen

jeg fant igjen klokken under sengen

rette opp

du må rette deg opp i ryggen

dra opp

han dro opp mange store fisker

føre opp

de førte opp et nytt hus

operaen ble første gang oppført i Rom

oppfylle

han oppfyller mitt minste ønske

***opplyse**

han opplyste meg om at han ikke kunne komme mer – folk trenger å bli mer opplyste

oppmuntre

moren min oppmuntret meg til å få meg en utdanning

oppsi

han ble oppsagt på timen

framkalle

jeg skal framkalle filmen

framstå

Peer Gynt framstår som en skrytepave

***framlegge**

jeg vil framlegge et forslag

framstille

han har framstilt meg som en idiot

nedsette

de nedsatte en kommisjon for å bestemme hva de skulle gjøre

nedkomme

hun nedkom med tvillinger

avslå

jeg må avslå tilbudet ditt

avsette

Kong Faruk ble avsatt

avlegge

han ba meg avlegge et løfte - jeg vil gjerne avlegge et besøk hos kongen

fylle opp

jeg fyller opp flasken med vann

lyse opp

han lyste opp rommet med et stearinlys – hun lyste opp da hun hørte at hun hadde stått til eksamen

muntre opp

han er deprimert, men jeg vil prøve å muntre ham opp

si opp

vi må si opp ti av de ansatte

kalle fram

hun kaller fram mange følelser i meg

stå fram

jeg liker ikke å stå fram i forsamlinger

legge fram

jeg vil legge fram et forslag – jeg skal legge fram rene klær til deg

stille fram

jeg skal stille fram alle premiene mine

sette ned

jeg skal sette ølflaskene ned i kjelleren

komme ned

jeg skal komme ned og se

slå av

jeg skal slå av radioen

sette av

sjåføren satte meg av bussen

legge av

du må legge av deg den uvanen

forstå

jeg forstår ikke hva du mener

stå for

jeg står for hele arrangementet

sammensette

sammensatt er et sammensatt ord

sette sammen

jeg skal sette sammen stolene.